

Majstriderna i Barcelona

En klagörande redogörelse därom, utarbetad av den syndikalistiska Internationals sekretariat i Barcelona

Gratisbroschyr utgiven av SAC (1937)

Tryckeri-A.-B. Federativ - Stockholm 1937

I denna broschyr ger de spanska anarkosyndikalisterna sin version av de mycket viktiga händelserna i Barcelona maj 1937. På marxistarkiv.se finns många andra texter som behandlar olika aspekter av dessa händelser. Här följer ett urval :

Tidsdokument

[Majdagarna i Barcelona](#), manifest, antaget av POUM:s CK

[Spansk resa våren 1937](#), av Ture Nerman (från sommaren 1937)

[Socialistiska Partiet och POUM](#). Artiklar ur SP:s dagstidning *Folkets Dagblad* (se t ex A Spångbergs artikel ” Enig front i Spanien mot fascismen”

[Om spanska inbördeskriget](#), artiklar från *Avantgardet* (se t ex artiklarna ”Sanningen om Barcelona” och ”Än en gång om Barcelona”)

[Hyllning till Katalonien](#), av George Orwell (utdrag om majhändelserna i Barcelona).

Historiska arbeten

[Majdagarna i Barcelona](#), artikel av Pierre Broué (fransk historiker)

[Spanska inbördeskriget: Revolution och kontrarevolution](#), (utdrag ur) bok av Burnett Bolloten (brittisk historiker)

Även i Spanien visade sig den borgerliga demokratin oduglig till att avvärja fascismens angrepp. Regeringen Azaña beredde marken för den militär-klerikala sammansvärjningen, liksom Weimarrepubliken möjliggjorde nationalsocialismens seger i Tyskland. Trots dessa förhållanden möttes fascistmilitären av en mäktig folkrörelse, då den försökte sin kupp den 19 juli.

Att fascisterna segrade i Zaragoza, Palma och Sevilla, berodde endast på försummelse från de republikanska myndigheternas sida. I stora delar av landet slogs emellertid fascistkuppen ned tack vare folkets heroiska insats. Främst då från det befolkningsskikt, som varit utsatt för regeringen Azañas skoningslösa förföljelse: de revolutionära arbetarna och deras organisationer CNT och FAI. Dessa båda organisationers kamptaktik förde till seger i Katalonien — denna ekonomiskt så betydande spanska provins, vars behärskande möjliggjorde ett fortsatt krig mot fascismen.

Efter segern på gatorna drogo folkmilisans kolonner ut till kamp i de av fascisterna behärskade områdena, och samtidigt påbörjades en social omvandlingsprocess i landet bakom fronterna. Initiativet därtill togs av arbetarsyndikaten. Vad som i Spanien utförts av socialt nyskapande har kommit underifrån, letts och förts vidare av arbetarnas ekonomiska organisationer. Staten fick finna sig i att sanktionera det som skett. Staten var ställd inför

faktum.

Med klar blick för ögonblickets möjligheter förklarade CNT att organisationen avstod från ett omedelbart genomförande av sitt slutmål: den fria kommunismen. Dock satte organisationen in sin kraft för en omfattande kollektivisering genom arbetarsyndikaten och för ett successivt ersättande av statens gamla institutioner med nya ekonomiska, politiska och sociala organ under ledning av arbetarnas egna ekonomiska organisationer. Då CNT redan före den 19 juli var klar över att den inte ensam kunde genomföra sitt program proklamerade organisationen nödvändigheten av en arbetarallians som ett medel därför. En revolutionär arbetarallians mellan den anarkosyndikalistiska och socialistiska fackliga rörelsen, d. v. s. CNT och UGT. Utgående från denna ståndpunkt tillerkände CNT UGT jämnställdhet i alla kommittéer, t. o. m. i Katalonien, ehuru UGT inte existerade där före den 19 juli utan först efteråt uppstod och blev en tillflyktsort för vissa ”högre” arbetarskikt och hela småborgardömet.

Då Madrids försvar kom att stå i kampens medelpunkt, gav CNT efter på sitt krav om bildandet av ett nationellt försvarsråd och accepterade medarbete i själva regeringen. Madrids försvar var starkt hotat — regeringens trupper hade låtit tränga sig tillbaka ända till stadens portar — men det var av stor vikt att staden kunde hållas. Läget var ytterst allvarligt, och med hänsyn till detta frångick CNT sin taktiska uppfattning och ingick i regeringen — allt för att sammansvetsa folket i kampen. Madrids arbetare reste sig för andra gången mot fascisterna. ”Anarkosyndikalisterna komma, då stanna vi också”, så löd befolkningens paroller, då Durrutis kolonn och andra CNT-formationer ryckte till Madrid-arbetarnas hjälp. Resultatet av CNT:s uppgivande av sitt krav på ett nationellt försvarsråd — vilket marxister och de borgerliga republikanerna ej ville höra talas om — blev att Madrids försvar rycktes upp så att staden sedan dess hjältemodigt håller stånd mot alla attacker.

CNT har sedan den 19 juli bringat stora offer, offrat flera av sina bästa kämpar, offrat kravet på ett omedelbart genomförande av sina sociala mål. CNT ville ej införa diktatur, trots att den såsom massorganisation haft möjligheter därtill i flera landsdelar. Organisationen lade sin traditionella uppfattning om frihet och frivilligt samarbete till grundval för sitt förhållande till de övriga antifascistiska krafterna, vilka dittills hade behandlat och betraktat anarkosyndikalismen som en dödsfiende. Denna CNT:s avsaknad av egoism, dess generösa avstående från maktutövning till egen fördel tolkades av de gamla yrkespolitikerna som ett svaghetstecken, och de sökte utnyttja situationen genom ett planmässigt arbete på att reducera arbetarnas inflytande och att söka återinsätta de gamla makthavarna. Detta medförde att arbetarna, framförallt i Katalonien, grepos av förbittring. Och här ligger upphovet till de tragiska händelser som utspelades den 3-6 maj, händelser, varigenom anarkosyndikalisterna givit ett nytt bevis för sin kraft och sin samförståndsvilja.

Vilken väg anvisar CNT?

CNT är en fackligt-ekonomisk organisation med orientering åt anarkismen. Uppbyggandet av socialismen anser den vara ett verk av producenternas och konsumenternas ekonomiska organisationer, inte en uppgift för staten eller en partidiktatur. Om CNT sedan den 19 juli fört och för en samförståndspolitik gentemot de andra riktningarna, så är det därför att organisationen därmed anser sig ha möjligheter att skapa en frihetlig antiauktoritär socialism. Väl har denna samförståndspolitik kostat offer men rörelsens tolerans och tillmötesgående gentemot UGT blir konstruktivt skapande med ett positivt mål i sikte.

”Ingen organisation arbetar med sådan iver på det socialistiska återuppbyggandet som CNT”, skrev nyligen tidningen *Fragua Social* i Valencia. ”Kollektiviseringsrörelsen grep hastigt

omkring sig så snart det borgerliga ekonomiska tvånget var borta. Med syndikatens hjälp bemäktigade sig arbetarna fabrikerna, jordagodsens och transportmedlen. Detta var endast följdverkningen av en idé som mognat inom arbetarmassorna. Arbetarna voro därtill uppfostrade att övertaga förvaltningen av näringslivet så snart de hade tillfälle därtill ...”

”Ett annat proletariat hade misslyckats i det avgörande ögonblicket om det inte hade haft vår revolutionära tradition och de idéer, vilka varit de bärande inom syndikaten under årtionden här på iberiska halvön, såsom fast grundval. De problem vi nu ha att sysselsätta oss med bestå inte i en allmän felorientering, såsom fallet varit i andra revolutioner. Proletariatet vet precis vad det vill. Men vi måste organisera, samordna vår verksamhet så att vår härliga folkörelse kommer ur uppbyggandets embryoartade tillstånd och med fasta steg kan marschera framåt mot slutmålet: det fria socialistiska samhället. Arbetande på detta verk eftersträvar CNT å ena sidan skapandet av landsomfattande industrifederationer och å den andra sidan allians med UGT för krigets och näringslivets närmast liggande uppgifter. Proletariatet måste verksamt organisera näringslivet, isolerade och rent lokalt orienterade bemödanden måste utgå, det måste bli ett genomgripande samordnande av alla industrier och deras förgreningar.”

”Vi måste också lära oss inse att ingendera av de båda organisationerna, CNT och UGT, ensam är i stånd att genomföra detta program. Lika litet kunna dessa båda organisationer handla oavhängigt. UGT kan inte överordna sig CNT, men också det omvända är omöjligt. Det skulle betyda broderkrig. Det kan heller inte existera två ekonomiska former bredvid varandra. Arbetarna själva ha funnit lösningen: praktiskt samarbete mellan de båda organisationerna. Om vi fortsätta arbetet för utbyggandet av industrifederationerna och för alliansen med UGT lägga vi grunden till ett nytt näringsliv och en ny samhällsstruktur, väsentligt skild från alla tidigare sociala experiment, ett samhälle, vilket är ett uttryck för vårt folks egenheter.”

CNT:s samarbetspolitik med UGT är ingen opportunistisk angelägenhet utan ett uttryck för de spanska anarkisternas och syndikalisternas frihetliga och socialistiska vilja. De avstå varken från sina frihetsfordringar eller sin vilja till en total social revolution. Denna väg har CNT sedan 19 juli konsekvent följt. Självklart är att de på denna väg mött motstånd. Mot den frihetliga revolutionens klara fordringar reste sig försvararna av den gamla politiska byråkratien och sociala privilegierna.

Kontrarevolutionen anmäler sig.

För de revolutionära spanska arbetarna hade kampen mot fascismen mening endast om den samtidigt var en kamp mot den kapitalistiska regimen. Hänsynen till problematisk ”hjälp” från s. k. demokratiska stater eller till Rysslands utrikespolitiska intressen kunde ej förmå CNT att lämna denna ståndpunkt. De i landet kvarblivna småborgarna, yrkespolitikerna, parlamentarikerna, de reformistiska arbetarorganisationernas anställda och framför allt kommunisterna, inledde emellertid en alltmer aktiv politik för att återställa den gamla ordningen. Den korruperade borgerliga parlamentarismen framställdes som ett ideal för det kämpande antifascistiska folket. Man satte igång en stor offensiv mot de revolutionära kommittéerna, vilka, sammansatta av CNT- och UGT-arbetare, övertagit de väsentligaste funktionerna inom det offentliga livet sedan republikens myndigheter så ynkligt misslyckats inför fascismens anstormning. All makt åt regeringen! så löd den gemensamma parollen för vänster- och högerrepublikaner, socialdemokrater och kommunister.

Den på grund av kampens utsträckning och dess förvandling till krig nödvändiga militära reorganiseringen, utnyttjades som argument för inskränkande av revolutionärt arbetarinitiativ.

I definitionen ”småborgardömet”, vilket skulle vara förskonat från kollektivisering, var man ytterst generös. Lantägarna upphetsades mot arbetarkollektiven. Ett symptom av denna kamp är den djupgående konflikten mellan Valenciaregeringens kommunistiska jordbruksminister och de av CNT—UGT-arbetarna bildade kollektiven i Levantens apelsinplantager. På samma linje låg konflikten mellan CNT:s Barcelonasyndikat och den katalanska försörjningsministern, vilken — även han anhängare av III Internationalen — förde en seg kamp mot den av arbetarna krävda socialiseringen av fördelningen, åtminstone de viktigaste näringsmedlens fördelning.

Terror! Terror!

Denna sprängning fick sitt värsta uttryck i terrorkampanjen från kommunisternas sida mot CNT i Madrid. Under de senaste månaderna föll inom Regionen Centrum inte mindre än 80 anarkosyndikalistiska kamrater offer för fega mordanslag. Kommissarien för den offentliga ordningen i den nu upplösta försvarsjuntan i Madrid släppte lös en förskräcklig förföljelsekampanj mot den sig i Centrum alltmer utbredande CNT. I Almeria häktades den anarkosyndikalistiska kolonnledaren Maroto och smädades, beljogs på det mest oförskämda sätt. (Den 3 maj måste han slutligen frigivas.) I Murcia upptäckte man en hemlig kommunistisk tjeka, för vilken redan olika innevånare av olika antifascistisk tendens fallit offer. Hemliga fångelser upprätthölls i olika landsdelar.

Härsklystnaden hos III Internationalen, vilken i Spanien aldrig vunnit någon ankläng och vars centralistiska ideologi står i diametral motsats till den spanska mentaliteten, förde t. o. m. till ett tillspetsande av motsättningarna inom UGT. Exekutivkommittén för UGT vände sig mot att UGT i Katalonien skulle behärskas av kommunisterna. Och vid en omröstning inom UGT slogos kommunisterna ut, såväl i Asturien som i Madrid. Men motsättningarna mellan försvararna av den gamla borgerliga demokratin och CNT-arbetarna antog allt mer oroväckande former, framför allt i Katalonien.

Konflikten vid pyrenéergränsen.

Redan under den tidigare krisen inom generalitetet i Katalonien kommo motsättningarna till uttryck. CNT gav efter även här och efter tre veckor var krisen löst. Men det hade kostat CNT offer, organisationen hade måst avstå från många krav, som de revolutionära arbetarna ansett oeftergivliga. Massorna inom CNT bibehöll dock disciplinen och beto samman tänderna. Men det såg ut som om det skulle vara ödesbestämt att CNT skulle provoceras under alla omständigheter.

Under det att bevakningen av pyrenéergränsen dittills på fullt tillfredsställande sätt utförts av arbetarmilisen, sände centralregeringen plötsligt i april flera tusen man tullbevakningstrupper (karabinjärer) till Katalonien för att övertaga bevakningen. Dessa karabinjärer hade under de senaste månaderna av centralregeringen ombildats till en mycket omfångsrik formation. Man kunde också konstatera att de så gott som uteslutande utgjordes av anhängare till de båda marxistiska partierna. Deras ankomst till Katalonien betraktades med undran, deras uppträdande i gränstrakten var provokatoriskt. Det kom till stridigheter i Pyrenéerna. Den lilla staden Puigcerda — där CNT och FAI presterat ett utmärkt, av många utländska besökare beundrat arbete på alla områden — stod i denna konflikts medelpunkt. Borgmästaren, om man så får säga, för denna stad, Antonio Martin, en av de praktfullaste representanterna för den katalanska anarkosyndikalismen — föll för en kula från en katalansk separatist, som tagit parti för centralregeringens trupper.

Roldan Cortadas död.

Samma dag dödades i närheten av Barcelona UGT-kämpen Roldan Cortada. Vem eller vilka som förövat dådet är ännu ej känt, trots energiska efterforskningar. CNT:s regionalkommitté vände sig omedelbart i ett manifest emot detta dåd, som på det skarpaste fördömdes. I Molins, i närheten av Barcelona, häktades nio kamrater från CNT under påståendet att de haft med mordet att skaffa. Då emellertid inte ens skymten av bevis kunde förebringas måste de slutligen frigivas. En tygellös hetskampanj mot CNT släpptes lös, kamrater från CNT och FAI häktades och avvärjades. Stora distrikt som stå under CNT:s inflytande sattes i försvarstillstånd, och den offentliga ordningen övertogs av beväpnade arbetare. I de distrikt där den gamla polisen tjänstgjorde, vilken i hög grad företräder kommunisternas partiintressen, blevo anarkosyndikalistiska arbetare antastade, visiterade och avvärjades. Trots detta lyckades man lugna både pyrenéerdistriktet och landsdistriktet runt om Barcelona. Med centralregeringen träffades en överenskommelse om reducering av tullbevakningstrupperna uppe vid gränsen till samma antal som de utgjorde före den 19 juli. De orättvist häktade CNT-kamraterna blevo frigivna. Konflikten såg ut att vara över. Men så inträffade i Barcelona den provokation som ledde till oroligheterna den 3-6 maj.

Telefoncentralens besättande.

Efter den sista regeringsombildningen i Katalonien låg ministeriet för den offentliga ordningen i händerna på Aiguade, tillhörande borgerliga vänstern. Högste poliskommandant var kommunisten Rodriguez Sala. Båda stamma från samma politiska läger, vars huvudmål alltsedan 1931 varit att söka utrota anarkosyndikalisterna. Den småborgerliga katalanska nationalismen och separatismen, såg i de revolutionära arbetarnas mål den största fara för sina småfuttiga och inskränkta politiska ideal. Den borgerliga vänstern och det nya "Förenade socialistiska Partiet" för Katalonien (PSUC) — kommunisterna — äro ytterst lite skilda från varandra. Båda förkroppsliga samma sociala skikt och fortsätta den antirevolutionära republikanska traditionen från 1931 ännu i dag. Deras representanter i organen för den offentliga säkerheten utnyttjade utan betänkande sin ställning och makt för detta ändamål.

Telefoncentralens byggnad i Barcelona stod under kontroll av CNT- och UGT-arbetarna, samt med en representant från Generalidad (Katalanska regeringen). Den 3 maj kl. 3 på eftermiddagen sände dock Aiguade en stark polisavdelning under Salas personliga ledning till byggnaden, med uppdrag "att beslagtaga telefoncentralen". Arbetarna läto emellertid inte polisen komma upp i våningarna. Det blev en sammanstötning utanför byggnaden och på några få timmar hade CNT spontant genomfört en massmobilisering av arbetarna i förstäderna. Ut på gatan till revolutionens försvar! så var lösen, spontan och direkt. Det kom till ögonblickliga förhandlingar mellan CNT:s regionalkommitté och regeringen och redan samma natt nåddes t. o. m. en förlikning, men då hade redan Aiguades och Salas provokation lett till sammanstötningar, vilkas biläggande dröjde tre dagar att genomföra. Under tiden var den antifascistiska enheten i Katalonien i högsta fara. Om CNT måste sägas att dess hållning alltifrån början varit rent defensiv. Den hade skapat den antifascistiska enhetsfronten den 19 juli förra året och under stora offer upprätthållit densamma. Den ställde även nu denna enhetsfront framför allt annat, emedan den allmänna situationen i Spanien så krävde.

Förstädermassor för CNT.

Den 3 maj visade Barcelona ånyo vad den katalanska anarkosyndikalismen är. Liksom 19 juli genomfördes också nu på några få timmar en mobilisering av stadens arbetarbefolkning. Alla

arbetarstadsdelar utan undantag voro i ett nu förvandlade till CNT-fästningar. Där det i dessa stadsdelar fanns polis eller republikansk och kommunistisk milis ställde sig denna antingen på arbetarnas sida — såsom polisen i Sans och San Gervasio — eller förklarade den sig neutral — såsom soldaterna i kommunisternas kasern i Sparria. Massorna i de proletära distrikten voro för CNT — som alltid. Den gamla polisen, republikanerna och marxisterna höllo de inre stadsdelarna, där borgarna bo, besatta. Dock inte alla av den gamla polisen deltog i striderna mot arbetarna. Flertalet förhöll sig passiv, endast en mindre del gick mot CNT-arbetarna, då det genom vissa elements provokationer kom till sammanstötningar.

Spontant utbröt samtidigt generalstrejk, endast krigsindustrin undantogs. Polis och kommunister angrepo enskilda CNT-syndikat. De beväpnade arbetarna gingo fram mot poliskaserner och lokaler för de politiska partierna, varifrån man börjat skjuta på arbetarna. Regionalkommitténs hus — Casa CNT—FAI — låg dagen lång under eld.

Ånyo förlorade CNT flera värdefulla kamrater. Den italienske anarkisten, professor Camille Berneri, hämtades av kommunister i sin bostad och blev en dag senare, som häktad, skjuten bakifrån. Domingo Ascaso, broder till Fransisco Ascaso, den vid gatustriderna den 20 juli stupade anarkisten, föll i stadens centrum. Fransisco

Ferrers brorson mördades av kommunisterna, då han tillsammans med sin mor gick på gatan. Det bör kanske påpekas att unge Fransisco Ferrer under denna promenad gick på kryckor, ty han hade särats ute vid Huescafronten.

Den 5 maj inträffade från Valencia en kommission, bestående av två medlemmar från UGT :s exekutivkommitté och två från CNT:s nationalkommitté. Trots att denna kommission genast trädde i förhandlingar med alla lokala kommittéer för de olika antifascistiska riktningarna och med Generalidad, var en tillfredsställande lösning inte lätt att finna. Ännu efter det att CNT och UGT i ett gemensamt upprop på morgonen den 6 maj uppmanat till arbetets återupptagande, stormade kommunister och polis CNT:s läderarbetarsyndikat där de förstörde hela inredningen, andra syndikat, såsom Sanitet och Mercantil, blevo också angripna och så gott som förstörda genom beskjutning. CNT—FAI-kamrater blevo i massor avväpnade, särskilt då i de inre stadsdistrikten, trots det att de, liksom alla andra medlemmar av antifascistiska organisationer, ha rätt att bära ”korta vapen”. I stadens arbetarkvarter gingo också de beväpnade proletärerna fram ganska energiskt mot de polisstyrkor som ställde sig emot arbetarna. I Sans måste efter häftiga strider en civilgardes-kasern ge sig och 400 man polis föllo som fångar i CNT :s händer. I deras kasern fann man monarkistiska och fascistiska märken. Trots det behandlade man fångarna mänskligt och frigåvo dem efter vapenstilleståndet, liksom alla andra av arbetarna tillfångatagna och avväpnade poliser.

Återställandet av normala förhållanden.

På kvällen den 5 maj bildades en ny katalansk regering. Den sammansattes av en representant för vardera CNT, UGT, borgerliga vänstern och småbönderna — Unio de Rabassaires. Efter det att eldgivningen inställts och barrikaderna — på uppmaning av CNT och FAI:s kommittéer — till största delen började rivas, grep Valenciaregeringen in. Det kom 5,000 man Guardia Asalto till Barcelona, vilka skulle avlösa den katalanska polisen. Som det är föreskrivet i Kataloniens autonomi-statut — i fall av inre oroligheter — så övertog centralregeringen dessutom provisoriskt kontrollen av den offentliga ordningen i Katalonien. Minister Aiguade och polischef Rodriguez Sala blevo satta ur funktion. Två utpräglade fiender till de revolutionära arbetarna, två typer, för vilka ”upprätthållandet av den offentliga ordningen” var liktydigt med utrotandet av CNT—FAI voro därmed ur spel. De av Valencia-

regeringen insatta ansvariga för den offentliga säkerheten, vilka poliskrafterna och de antifascistiska kontrollpatrullerna nu äro underställda, försäkra att deras uppgift ämnade de fylla på ett opartiskt sätt. Att de skulle intaga en så partisk hållning gentemot CNT som ledningen för den katalanska polisen gjorde är också uteslutet.

Dokument från kampdagarna.

Vid konfliktens början offentliggjorde CNT:s och FAI:s kommittéer ett upprop till befolkningen, i vilket läget i Katalonien skildrades med följande ord:

”Sedan några månader råder i Katalonien en förgiftad atmosfär, vilken omöjliggjort ett förtroligt förhållande mellan de olika anti-fascistiska sektorerna. Vi vilja framför allt fästa uppmärksamheten på vad som försiggått inom det katalanska inrikesministeriet (Offentliga säkerheten). I revolutionens första skede auktoriserade centralregeringen medelst ett dekret grundandet av kommittéer inom polisformationerna, vilka skulle kontrollera tjänsten och förbereda utrensningssaktionen av fascistiska element. När den katalanske inrikesministern Aiguade tillträdde tjänsten, vägrade han resolut att erkänna dessa med all rätt bestående kommittéer. Och under det att i andra spanska regioner rensningssaktionen fortsatte förblevo i Katalonien öppna fascister i tjänst. Just därför att ministern, gemensamt med vissa chefer och officerare motsatte sig en ändring. Till följd av denna protektion kunde från civilgardes-kommandanturen i Gerona 62 man fly till gränsen. Från kommandanturen i Barcelona flydde 31 man. En del flyktingar — flykten skedde den 31 mars — togo med sig viktiga dokument, bl. a. planer över kustbefästningen. Dessa element voro emellertid sedan fyra månader utpekade som fascister!

Efter det att centralrådet för civilgardet i Madrid informerats och återigen 40 man försökt att fly ur kasernen Ausias March, infortrade rådet en lista på i katalanska civilgardet ännu kvarvarande reaktionära element. Den 13 april, äntligen, blevo dessa element avsatta genom en förordning av centralregeringen. Aiguade satte sig emellertid över denna förordning och behöll dessa element i tjänst. Han skärpte sin opposition mot kommittéerna och gjorde allt vad i hans makt stod för att avvärja medlemmar i CNT och FAI, varvid anhängare av vissa partier voro honom behjälpliga. CNT och FAI veta att från denna sida smiddes planer att bryta deras revolutionära makt, denna vår makt som i dag är det arbetande folkets högsta garanti, detta folk som inte kämpar för en återgång till utsugningen och statligt förtryck ...”

Manifestet slutar: ”För återställandet av förtroendet mellan de antifascistiska krafterna! För segern över fascismen! Mot de systematiska provokatörerna Aiguade och Rodriguez Sala! För rensandet av kommandoställen och formationer! Leve den sociala revolutionen!”

Manifestet är undertecknat av CNT:s och FAI : s regionalkommittéer, av Juventudes Libertarias regionalkommitté och Barcelonas lokalkommittéer för CNT och FAI.

En appell till polisen.

CNT och FAI hade alltså fullgoda skäl till att värja sig mot de av Aiguade och Sala dirigerade katalanska poliserna. Trots detta upprepade den frihetliga rörelsen gång på gång, även under kampens hetaste duster, att det inte var poliserna som sådana som proteströrelsen gällde: Inte mot er, utan mot dem som vilja använda er som verktyg för en antirevolutionär politik!

I ett av dessa upprop heter det:

”Man har ställt oss inför en maktfråga, som måste lösas. Sammanstötningarna på gatorna äro endast verkningarna av en lång och smärtsam utvecklingsprocess, vilken haft CNT:s

krossande till syfte efter det man utnyttjat dess kraft och dess medlemmars blod i kampen mot fascismen. Poliser, låt inte bedraga er! Ni ha bevis för och ni veta, att CNT och FAI inte vända sig mot er eller mot enskilda av er. Ni äro liksom vi den antifascistiska sakens soldater. Ställ er på folkets sida liksom under den ärorika 19 juli!”

CNT, FAI och ”trotskismen”.

I de upprop som utfärdades efter fredens återställande i Barcelona, framhölls nödvändigheten av att upprätthålla den antifascistiska enheten, trots alla motsättningar. Angrepp och förebråelser mot enskilda organisationer inom den antifascistiska fronten skulle undvikas. Men kommunistiska partiet kunde inte låta bli att ge sina speciella motståndare, de s. k. trotskisterna, d. v. s. POUM, en liten spark. POUM är en liten men i vissa arbetarkretsar i Katalonien starkt rotad marxistisk rörelse, som befinner sig i opposition mot stalinismen. POUM förnekar att den är trotskistisk. Vi veta inte hur det förhåller sig med den saken, då vi inte kunna bli kloka på de finare nyansskillnaderna mellan de olika kommunistiska riktningarna. CNT och FAI skiljer sig från alla genom sin syndikalistiska organisationsform och sin anarkistiska ideologi.

De element som i dag utgöra POUM hörde intill 1936 till dem vilka hyste den uppfattningen att anarkismens utskiljande ur den spanska arbetarrörelsen var grundbetingelsen för varje framsteg. CNT och FAI hade aldrig något gemensamt med dem. Sedan mitten av 1936 utvecklade sig detta parti mer och mer åt vänster och i dag delar det med anarkosyndikalisterna vissa synpunkter på revolutionen och kriget utan att de båda riktningarna kommit varandra närmare i sina positiva fordringar.

Också POUM deltog i anarkosyndikalisternas proteströrelse. Att framställa POUM som drivande faktor till denna rörelse och anse att CNT-arbetarna gingo bara med i släptåg, denna kommunisternas metod erinrar betänkligt om nationalsocialisternas bemödanden att göra judarna ansvariga för allt möjligt: krig, fredsslut, revolution och reaktion! Nej! Kampen den 3 maj var en förstädernas spontana aktion, inte ett verk av enskilda, inte av en organisation och rakt inte ett verk av POUM. Dock måste man vid detta tillfälle säga: Vi ha inga förbindelser med POUM. Men CNT kräver partiets erkännande som antifascistisk organisation av revolutionära arbetare. Den 9 maj krävde CNT:s organ Solidaridad Obrera att POUM skulle återfå sitt av polisen beslagtagna tryckeri. Vilket nu också skett.

CNT:s och FAI:s enhet.

Att framställa proteströrelsen i Barcelona som ett POUM:s verk, det är en av de förfälskningar som utkolporterats internationellt. Den andra versionen lyder: CNT:s hållning dikterades av anarkisterna.

Också denna framställning är fri uppfinning. Alla rådslag som höllos under dessa dagar, då rörelsens förlopp diskuterades, beslut fattades och manifest antogs, höllos gemensamt med alla kommittéer för den frihetliga rörelsen i Barcelona: CNT:s regional- och lokalkommittéer, likaså för FAI och den frihetliga ungdomen. Alla beslut fattades enhälligt. Arbetarnas protestaktion utgick varken från CNT eller FAI, utan från ”barriadas”, från stadens arbetarkvarter. Kommittéerna för CNT och FAI rådslago gemensamt med representanterna för ”barriadas”, såvitt faran på gatorna möjliggjorde ett sammanträffande. Och gemensamt gävo de ut parollen om eld upphör. Om en differens mellan CNT och FAI var det aldrig tal.

Ledande CNT- och FAI-kamraters förklaringar.

Natten den 4 maj höllo representanter för olika antifascistiska sektorer anföranden i radio. Mariano R. Vazquez, CNT:s Nationalkommittés sekreterare, sade bl. a.: ”Kamrater, anarkister, medlemmar i CNT, arbetare, antifascister! Visa er stå i nivå med händelserna såsom ni voro det den 19 juli. Slösa då alltså inte bort ett enda gram krut mer, ty det fattas vid fronten! Om ni inte äro mäktiga att genomföra detta, då kommer Franco att tvinga oss därtill. Då finns det inte någon utväg för oss längre och vi ha svikit det internationella proletariats förhoppningar. Vi komma inte att kunna besegra fascismen som det är vår plikt att göra. Världen kommer att spotta på oss därför att vi inte kunde mästra läget och inte segrade som det var vår ofrånkomliga plikt att göra!”

Severino Campos, FAI:s regionalkommittés sekreterare, förklarade i Solidaridad Obrera för den 10 maj följande:

”Vi anarkister i Katalonien ha inte velat angripa. Vi voro på defensiven, vilket kan bevisas. Vi anse det vara en förbrytelse att nu med vapen i hand så tvedräkt i landet bakom fronten, under det att vid fronten arbetare från alla fackliga och politiska riktningar gemensamt lida och kämpa. Det veta vi och det glömma vi inte. Vi vilja även i fortsättningen samarbeta med alla arbetare.”

Alla bekanta kamrater inom CNT och FAI instämna i denna uppfattning. Arbetarmassorna i de olika kvarteren, änskönt upprörda över provokationen, accepterade parollerna från kommittéerna och drogo sig tillbaka från gatorna.

Det nuvarande läget i Katalonien.

Det har lyckats att undvika en öppen kamp mellan olika anti-fascistiska riktningar. CNT och FAI ha nöjt sig med att demonstrera att de i dag som alltid äro arbetarkvarterens enda organisation. De ha samtidigt bevisat att de inte låta locka sig ut på den hala is där vissa motståndare till en social-revolutionär utveckling och hemliga anhängare av en utländsk intervention gärna ville se den anarkosyndikalistiska rörelsen.

Det finns i denna kamp varken segrade eller besegrade. Det varken kan, får eller blir några sanktioner givna. Det måste bli en utrensning inom polisformationerna av misstänkta element. CNT och FAI vänta att det blir allvar av den saken. De från Valencia hitsända nya poliskrafterna utgöras av antifascistisk milis av alla tendenser, vilka kämpat vid fronten som frivilliga för antifascismen. Nu skola de tjänstgöra som Guardias i Katalonien. CNT och FAI vänta av dem och deras chef, Torres, vilken förut tjänstgjort som officer i den anarkistiska kolonnen Tierra y Libertad, att de intaga en opartisk hållning. CNT och FAI vänta sig att varje ny provokation uteblir.

Liksom förut stå emot varandra anhängarna av den sociala revolutionen och dessa andra, må de sedan kalla sig ”kommunister”, som anse att det spanska folkets oerhörda blodsoffer inte bringats för annat syfte än återställandet av de förhållanden som rådde före den 19 juli. Som förut kommer CNT och FAI att söka vinna massorna för sin idé om en social omvandling underifrån. Båda organisationerna veta att detta — medan de olika antifascistiska sektorerna vid fronten kämpa mot den gemensamma fienden — inte får vara ett problem med våldsamma motsättningar, utan endast frukten av ett systematiskt, klokt och skapande socialt, kulturellt och politiskt uppbyggnadsarbete.

Den spanska anarkosyndikalismen har tusentals gånger visat att den är omöjlig att slå ned.

Den har årtionden igenom kämpat mot utsugning och förtryck. Alla regeringar i Spanien ha försökt att utrota syndikalismen. Men förföljelserna ha inte kunnat döda massornas frihetslängtan. De internationella borgerliga tidningsdrakarnas förljugenhet har ej heller medfört åsyftat resultat. Och de allra senaste groteska påståendena att anarkosyndikalisterna skulle beskydda monarkisterna falla tillbaka på dem som framfört dessa lögner.

Trots allt: för enheten.

CNT består och utvecklas, inte endast siffermässigt. Organisationen är starkare nu än någonsin, den har t. o. m. i områden där den förut varit i minoritet nått ett starkt uppsving. Organisationen utvecklar också sin taktik. Den inser betydelsen av det program som Fernandez Orobons efterlämnade till genomförande: den revolutionära arbetaralliansen. Den inser att de båda arbetarorganisationerna CNT och UGT inte kunna förgöra varandra utan måste komma till samförstånd. Den revolutionära arbetaralliansen är den enda vägen. Och det är inte fråga om en annan väg vore mera sympatisk, ty man har ingen annan att välja som kan leda till ett nytt samhälle.

De båda organisationerna ha i årtionden bekämpat varandra, den ena på utsugarnas- undertryckarnas sida, den andra hos de revolutionära massorna. Först efter det att de spanska socialisterna förlorat sista resten av sina demokratiska illusioner, efter 1933, kom det till ett närmande i vissa frågor. Ännu är det dock lång väg innan man uppnår det fulla samförståndet för konstruktivt samhällsuppbyggande. Breda massor ur den om sina privilegier ängsliga borgarklassen ha flyktat till UGT. En politisk strömning som inte har några som helst rötter i Spanien och som orienterar sig efter en utländsk makts intressen, en makt som söker utnyttja den nuvarande situationen för att vrida utvecklingen tillbaka och öva inflytande på UGT.

CNT — Kataloniens livsnerv.

Efter kampens och orons dagar skrev Solidaridad Obrera: ”Varje stor folkrörelse lär något — också de dagar av strid som vi ha bakom oss ha lärt oss att det katalanska folkets rebelliska anda inte är utrotad. Katalanerna ha alltid rest sig mot varje orättvisa och kanske därför blev Katalonien den iberiska anarkosyndikalismens vagga. Och denna anarkosyndikalism har det alltid förblivit trogen. Tack vare det katalanska folkets frihetliga tendens kunde CNT utvidga sig till att omfatta även andra landsdelar och det på ett sätt som den aldrig kunnat göra med en konstlat framskapad doktrin. Vi äro stolta däröver, ty även om vi aldrig förfäktat en trångbröstad katalansk nationalism, så älska vi dock Katalonien, önska dess framåtskridande och lycka. Önska att Katalonien tar de första stegen fram mot den sociala revolution som vi eftersträva.”

I ett under oroligheterna av CNT och FAI offentliggjort manifest heter det:

”CNT och FAI vilja inte någon diktatur och tänka heller inte på att upprätta någon. Men så länge en enda av våra medlemmar lever kommer han heller inte att underkasta sig någon annans diktatur. Om vi nu slåss mot fascismen, så är det inte av lust och glädje för väpnad kamp utan för att säkerställa friheten och att förhindra att de element skola få utsuga folket, vilka utan att öppet kalla sig fascister, i alla fall eftersträva upprättandet av en absolutismens och totalismens regim, vilket står i motsättning till vårt folks känsla, tradition och historia.”

Trots att man i Barcelona på oansvarigaste sätt provocerat och för några dagar satt den anti-fascistiska enheten på spel, blev CNT trogen den linje den sedan sin kongress i maj 1936 följt. Denna linje fann sin klassiska formulering redan i början av 1934 i Fernández Orobons ord:

”Den spanska borgarklassen har kastat sin liberala mask. De kontrarevolutionära exempel, som det övriga Europa erbjuder, har givit den mod. Nu försöker den att med statens hjälp förstärka sin politiska och ekonomiska monopolställning. För att kunna besegra denna fiende, som hotar proletariatet, är det nödvändigt, att det skapas ett granithårt proletärt block. Den riktning som utesluter sig från denna gemenskap, blir isolerad och övertar ett stort ansvar inför sig själv och historien. Ett nederlag — vilket tvivelsutan en isolering måste medföra — nej, då är det tusen gånger bättre att ta en proletär seger, om också en delseger, vilken — utan att innebära absolut herravälde för en riktning — för till realiserandet av ett minimiprogram och på så sätt till uppfyllandet av gemensamma strävanden genom socialisering av produktionsmedlen, början till nedslåendet av kapitalismens herravälde. Att ställa sig i spetsen för enhetsrörelsen betyder att ställa sig i spetsen för revolutionen.

Vi se sakerna som de äro, utan färgade glasögon, utan doktrinära fördomar. Det rör sig om en revolution och inte om lärda diskussioner om den eller den principen. Principer få inte vara stränga bud utan hanterbara former för bemästrandet och gestaltandet av realiteterna. Garanterar oss denna plattform införandet av den fria kommunismen dagen efter revolutionen? Säkerligen inte. Men den garanterar nedslåendet av kapitalismen och förintandet av dess stöd, fascismen. Den garanterar upprättandet av en proletär demokratisk regim utan utsugning och utan klassprivilegier. En bred inkörsport till ett frihetligt samhälle i vidsträcktaste bemärkelse.”

IAA:e sekretariat i Barcelona.